

**МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ**

Кафедра публічного управління та адміністрування

Затверджено
Голова приймальної комісії

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття
освітнього ступеня магістра за спеціальністю
281 Публічне управління та адміністрування

Київ–2020

Програма фахового вступного випробування для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

*Схвалено Вченою радою Інституту підготовки кадрів
державної служби зайнятості України,
протокол № 4 (156) від 22.04.2020*

Розробники програми:

Дубич Клавдія Василівна, доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України.

Діденко Ніна Григорівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України

Дубич К.В., Діденко Н.Г Програма фахового вступного випробування для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. К.: ППК ДСЗУ, 2020. 14 с.

Програма схвалена на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування, протокол № ____ від _____.

Завідувач кафедри
управління персоналом
та економіки праці

_____ К.В. Дубич

Погоджено
Відповідальний секретар
приймальної комісії

_____

© Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості
України (ППК ДСЗУ), 2020

ЗМІСТ

Вступ	3
Критерії оцінювання тестових завдань	4
Програма фахового вступного випробування	5
Список рекомендованої літератури	12

ВСТУП

Програма вступного випробування з фаху для абітурієнтів орієнтована на визначення рівня знань претендентів для можливого подальшого навчання за освітнім рівнем магістра галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Мета фахових випробувань – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня та їх відбору з метою навчання для здобуття освітнього рівня магістра галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування.

Фахове вступне випробування проводиться у терміни передбачені Правилами прийому до Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України.

На тестування вступник з'являється з паспортом. Вступне випробування з фаху проводиться у формі письмового тестування впродовж 90 хвилин.

На випробуванні кожен абітурієнт отримує бланк для оцінювання відповіді. Екзаменатор проводить інструктування щодо порядку заповнення бланка оцінювання. У бланку оцінювання кожний абітурієнт зобов'язаний зазначити власні реквізити (прізвище, ініціали), дату проведення тестування.

Кожний абітурієнт, отримавши бланки тесту, фіксує у бланку відповідей номер свого варіанта. Номер правильної відповіді на кожне з тестових завдань проставляється до відповідної клітинки поруч із номером запитання. Абітурієнт має підписати бланк.

Бланк оцінювання через 90 хвилин подається Комісії разом із бланками тесту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі. Структура тесту складається з 50 питань, на які потрібно подати правильні варіанти відповідей.

Оцінювання результатів проводиться у відповідності з таблицею обробки результатів тестових завдань:

<i>Кількість тестів з правильною відповіддю</i>	<i>Бал</i>
50	200
49	195
48	190
47	185
46	180
45	175
44	170
43	165
42	160
41	155
40	150
39	145
38	140
37	135
36	130
35	125
34	120
33	115
32	110
31	105
30	100

Максимально можлива кількість балів – **200**.

Мінімально допустима кількість балів, яка дозволяє скласти фахове вступне випробування - **100**.

На виконання тесту відводиться 90 хвилин.

ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Тема 1. Теорія держави та державної влади.

Державна влада в політичній системі суспільства

Основні теорії та загальні закономірності походження держави. Поняття та ознаки держави. Державна влада: її поняття та елементи. Політична система суспільства і держави, їх взаємозв'язок і взаємозалежність.

Суверенітет держави: його поняття, ознаки та нормативно-правова регламентація. Суверенітет держави, суверенітет народу, суверенітет нації: питання їх співвідношення та взаємодії.

Типологія держав: формаційний і цивілізаційний підходи до типології держав. Поняття та класифікація форми державного правління. Поняття та види форм державного устрою. Види форм державного (політичного) режиму.

Особа та держава, їх політико-правовий взаємозв'язок. Громадянське суспільство та держава.

Функції держави. Демократична, соціальна, правова держава як принцип державного ладу. Шляхи формування соціальної, правової держави в Україні.

Тема 2. Механізм та апарат держави

Поняття, ознаки та елементи механізму держави. Принципи механізму держави: їх поняття, види, нормативно-правова регламентація. Державний апарат: його поняття та структура.

Органи держави як основний елемент механізму держави: їх поняття, ознаки й класифікація. Поділ влади як принцип організації і діяльності державного апарату. Загальна характеристика органів законодавчої, виконавчої, судової влади та їх функції. Державна служба та її види. Державний службовець, посадова особа.

Держава й громадські об'єднання. Громадянське суспільство як суб'єкт вироблення публічної політики.

Тема 3. Право та його сутність

Поняття та ознаки права. Зміст права як суспільно-політичного явища. Норми права та інші соціальні норми, їх ознаки та відмінні риси. Співвідношення права та закону.

Нормативно-правовий акт як джерело права: його поняття, ознаки та види. Відмінність нормативно-правового акту від інших актів (документів) правового характеру. Закон як вид нормативно-правового акту: його поняття, ознаки та види. Підзаконні нормативно-правові акти: їх поняття, види. Правова доктрина: її поняття та особливості. Види правотворчості та їх загальна характеристика.

Тема 4. Система права та її складові

Структура системи права, її внутрішня побудова. Предмет та метод правового регулювання як базові підстави формування системи права.

Публічне й приватне право. Загальна характеристика галузей та інститутів права.

Система законодавства: її поняття, ознаки та структура. Співвідношення системи права й системи законодавства. Співвідношення національного (внутрішньодержавного) та міжнародного права.

Тема 5. Правовідносини та їх зміст. Законність та правопорядок

Поняття та ознаки правовідносин. Суб'єктивні права та суб'єктивні юридичні обов'язки. Суб'єкти правовідносин. Об'єкти правовідносин; поняття та класифікація.

Види правовідносин та їх характеристика. Юридичний факт, поняття та вплив, який він здійснює на формування, існування та зміну правовідносин. Класифікація юридичних фактів.

Поняття та ознаки юридичної відповідальності. Принципи та функція юридичної відповідальності. Законність та правопорядок в суспільстві та державі.

Тема 6. Основи конституційного права України

Конституційне право як провідна галузь права, законодавства та науки. Суб'єкти та об'єкти конституційних правовідносин. Визначення механізму дії Конституції України.

Поняття та ознаки конституціоналізму. Складові частини конституціоналізму, їх поняття та характеристика.

Територіальний устрій України. Рівні адміністративно-територіального поділу в Україні. Реформа адміністративно-територіального устрою країни.

Поняття, зміст та характеристика конституційного статусу людини та громадянина. Класифікація прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Сутність та зміст конституційних прав та свобод.

Тема 7. Основи адміністративного права України

Управління як соціальне явище. Суб'єкт та об'єкт управління. Ознаки управління. Поняття адміністративних правовідносин та його основних ознак.

Основні риси адміністративних правовідносин. Види адміністративних правовідносин та їх загальна характеристика. Поняття адміністративного правопорушення. Адміністративне правопорушення як підстава притягнення до адміністративної відповідальності. Ознаки адміністративного правопорушення та їх характеристика.

Поняття та основні ознаки адміністративної відповідальності. Характеристика підстав настання юридичної відповідальності.

Визначення сутності та мети адміністративних стягнень. Види адміністративних стягнень. Перелік видів та їх відмінність від трудових (дисциплінарних).

Тема 8. Основи трудового права України

Трудове право, його поняття та характеристика. Принципи регулювання трудових правовідносин. Поняття та зміст колективного договору. Сторони колективного договору, їх права та обов'язки. Порядок укладання та виконання

колективного договору.

Поняття трудового договору та його зміст. Сторони трудового договору, їх права та обов'язки.

Поняття та визначення основних рис матеріальної відповідальності. Загальні підстави матеріальної відповідальності працівників. Обов'язок власника або уповноваженого ним органу та працівника зі збереження майна.

Поняття внутрішнього трудового розпорядку як основи організації праці. Поняття та значення дисципліни праці. Види та порядок застосування стягнень, які застосовуються до працівників, що порушили трудову дисципліну.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

Тема 9. Ринок як форма упорядкування господарського життя

Ринок, його найважливіші елементи та види. Сутність підприємництва, його основні функції. Принципи здійснення підприємницької діяльності. Попит, пропозиція, ринкова ціна.

Конкуренція, її форми, методи, соціально-економічні наслідки. Конкурентоспроможність продукції. Можливості та обмеженість ринку.

Попит, його цінові та нецінові фактори. Кон'юнктура ринку. Пропозиція та її фактори. Графік ринкової рівноваги цін. Еластичність попиту та пропозиції. Розрахунок показників еластичності попиту та пропозиції.

Державна антимонопольна політика.

Тема 10. Державне регулювання економіки

Необхідність державного регулювання ринкової економіки Сутність понять «державне регулювання економіки» та «економічна політика». Економічна сутність об'єктів і суб'єктів державного регулювання економіки та економічної політики. Основні принципи державного регулювання економіки країни. Характеристика основних методів у сфері державного регулювання економіки та економічної політики.

Кейнсіанський і монетарний підходи до економічної ролі держави. Методи державного впливу на ринкову економіку.

Адміністративні методи регулювання. Економічні методи регулювання. Соціальний захист населення. Необхідність і сутність соціального захисту населення в умовах ринкової економіки. Система державного захисту споживача. Стабілізаційна політика держави: кейнсіанський і монетаристський підходи.

Система показників, які характеризують економічне зростання і економічний розвиток країни та її регіонів. Показники аналізу структури валового внутрішнього продукту (ВВП). Аналіз динаміки ВВП та інших макроекономічних показників. Розрахунок показника «ВВП на душу населення».

Макроекономічне планування та прогнозування. Економічна політика та її оптимізація.

Тема 11. Економічне зростання та макроекономічна ринкова рівновага

Циклічний розвиток економіки. Поняття економічного зростання, його фактори, джерела й типи. Економічний цикл та його фази. Довгі хвилі в економічній динаміці. Структурні кризи. Природа економічної кризи в Україні.

Антициклічне регулювання. Макроекономічна рівновага. Сукупний попит та його фактори. Сукупна пропозиція та її фактори. Споживання й заощадження: фактори, функції. Середня та гранична схильність до споживання й заощадження.

Інвестиції: фактори, функції. Мультиплікатор інвестицій. Моделі рівноваги. Основні показники економічного зростання економіки (темпи зростання, темпи приросту та ін.).

Тема 12. Зайнятість, безробіття у системі макроекономічної рівноваги та соціальна політика

Ринок праці та його функціонування. Загальна та ефективна зайнятість. Безробіття, його рівень та форми. Показники оцінки економічної активності населення країни та її регіонів. Економічні та неекономічні наслідки безробіття. Особливості безробіття в Україні.

Державна політика зайнятості. Економічна нерівність та

політика соціального захисту

Сутність, мета та основні завдання соціального розвитку. Соціальна та гуманітарна політика. Інструменти реалізації соціальної політики держави: правові, економічні, соціально-психологічні та організаційно-адміністративні.

Сутність трудових ресурсів, основні типи їх відтворення. Людський капітал і людський розвиток. Оплата праці, її основні види та форми. Заробітна плата працівників.

Прожитковий мінімум. Структура продуктового та непродуктового набору.

Поняття бідності та знедоленості. Соціальні стандарти та соціальні гарантії.

Діагностика соціального розвитку регіону. Забезпечення сталого соціального розвитку.

Тема 13. Характеристика економічного потенціалу країни та особливості його використання

Поняття економічного потенціалу країни та його основні складові. Характеристика окремих складових природно-ресурсного потенціалу країни (мінеральні, земельні, водні, лісові, рекреаційні ресурси). Природні ресурси як економічний фактор. Особливості оцінки окремих видів природних ресурсів. Вплив природних ресурсів на економічний розвиток.

Роль населення у розвитку економіки та його динаміка. Характеристика демографічного потенціалу України.

Міграція населення та її види. Основні показники руху населення.

Характеристика виробничого потенціалу країни та виробнича інфраструктура. Промисловість як провідна галузь національної економіки.

Вплив науково-технічного прогресу на національну економіку.

Тема 14. Фінансова система

Сутність фінансів та їх роль у ринковій економіці. Державний бюджет. Бюджетна система. Доходи державного

бюджету. Видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит. Державний борг.

Податкова система і податкова політика держави. Сутність податків. Елементи податкової системи. Види податків. Принципи оподаткування. Дискреційна та недискреційна податкова політика. Формування податкової системи в Україні.

Грошова система держави. Рівновага на грошовому ринку. Закони грошового обігу. Інфляція, її форми й антиінфляційні заходи держави. Економічні, соціально-політичні та фінансові методи стабілізації валют. Грошовий ринок. Грошово-кредитне регулювання економіки.

Тема 15. Закономірності розвитку світового господарства

Поняття світового господарства та етапи його розвитку. Міжнародний поділ праці, його принципи й форми. Міжнародна спеціалізація та кооперація виробництва. Особливості міжнародного поділу праці в сучасних умовах. Інтернаціоналізація господарського життя.

Інтеграційні процеси на сучасному етапі розвитку світу. Міжнародна торгівля та утворення світових ринків товарів. Структура міжнародної торгівлі. Особливості міжнародної торгівлі на сучасному етапі..

Протекціонізм. Міжнародний рух капіталів. Утворення міжнародного ринку робочої сили. Вплив міграції робочої сили на країни, що ввозять і вивозять робочу силу.

Міжнародні кредитні відносини. Види кредитів та порядок їх надання. Міжнародний валютний фонд. Світовий банк.

Тенденції інтеграції економіки України в світову економіку: проблеми її технологічного розвитку, відновлення її культурного та наукового потенціалу, інвестицій і структурної перебудови національної економіки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Адміністративне право України: Підручник / За заг. ред. Т.О. Коломієць. К. : Істина, 2015. 480 с.
2. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив : підручник / авт. кол. : Е. А. Афонін, Л. В. Гонюкова, В. В. Голубь та ін.; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички, В. А. Шахова. Київ : К.І.С., 2016. 264 с.
3. Доброскок Ю. Б., Шталь Т. В., Тищенко О. О., Проскурніна Н. В. Глобальна економіка : навч. посіб. Харків : Форт, 2016. 358 с.
4. Економічна теорія: навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Харків : Право, 2016. 267 с.
5. Касьяненко Л. М. Економічна теорія: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 224 с.
6. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні URL:: <http://zakon0.rada.gov.ua>
7. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. (у редакції від 02 черв. 2016 р.) // Відом. Верхов. Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
8. Конституційне право України : посіб. для підготовки до іспитів / Ю.Г.Барабаш, Т.М.Слінько, Л.І.Летнянчин та ін. 3-тє вид., перероб. та доп. Х.: Право, 2016. 346 с.
9. Малиш Н. А. Бюджетно-податкова політика України : навч.-метод. матеріали / Н. А. Малиш, Л. В. Ільченко-Сюйва. Київ : НАДУ, 2015. 52 с.
10. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794- VII // Офіц. вісн. України. 2014. № 20. Ст. 619.
11. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII // Відом. Верхов. Ради України. 2016. № 4. Ст. 43

12. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України // Відом. Верхов. Ради України. 2001. № 33. Ст. 175. Із змінами та доповненнями.
13. Про військово-цивільні адміністрації : Закон України // Відом. Верхов. Ради України. 2015. № 13. Ст. 87. Із змінами та доповненнями.
14. Про засади державної регіональної політики [Електронний ресурс] : Закон України // Відом. Верхов. Ради України. 2015. № 13. Ст. 90. URL:: <http://zakon0.rada.gov.ua>
15. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI // Відом. Верхов. Ради України. 2011. № 38. Ст. 385.
16. Право в державному управлінні : навч. посіб. / [С. Д. Дубенко, Т. П. Кудлай, В. І. Мельниченко, Н. Г. Плахотнюк]. Київ : НАДУ, 2016. 376 с.
17. Право в публічному управлінні: навч. посіб. / Н. Г. Плахотнюк, В. І. Мельниченко, С. Д. Дубенко та ін. Київ: НАДУ, 2018. 240 с.
18. Публічна політика : навч. посіб. / авт. кол.: С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін.; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2016. 340 с.
19. Публічне управління: термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
20. Публічне управління в умовах інституційних змін : колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони Київ, 2018. 475 с
21. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. 4-те вид., допов. і перероб. Київ : Правова єдність: Алерта, 2014. 524 с.
22. Реформа системи державного управління та місцевого самоврядування: стан, виклики, перспективи здійснення : наук. доп. / авт. кол. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди. Київ :НАДУ, 2018. 180 с.

23. Соціальна і гуманітарна політика: підручник / [авт. кол.: В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. Київ: НАДУ, 2016. 792 с.
24. Старостенко Г. Г. Національна економіка : навч. посіб. / Г. Г. Старостенко, С. В. Онишко, Т. В. Поснова ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. Київ : Ліра-К, 2016. 430 с.
25. Фінанси: підручник / [І. О. Лютий та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф., заслуж. економіста України І. О. Лютого ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Ліра-К, 2017.
26. Чепінога В. Г. Основи економічної теорії: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Г. Чепінога; Нац. акад. наук України, Київ. ун-т права. Київ : Ліра-К, 2017. 240 с.
27. Ющик О. І. Конституційні основи розвитку законодавства України: навч. посіб. Київ: Юридична думка, 2015. 155 с.

Навчально-методичне видання

**ДУБИЧ КЛАВДІЯ ВАСИДІВНА
ДІДЕНКО НІНА ГРИГОРІВНА**

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття
освітнього ступеня магістра за спеціальністю
281 Публічне управління та адміністрування

Відповідальний за випуск Балашова Н.В.

Підписано до друку 23.04.2020

Формат 60 x 84 ¹/₁₆ Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Ум. друк. арк. ____

Тираж ____ прим. Зам № ____

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції.

Серія ДК №1805 від 25.05.2004.

Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості України (ІПК ДСЗУ)
03038, Київ – 38, вул. Нововокзальна 17
Тел./факс (044) 536-14-85